

Svensk författningssamling

Lag om Rättsmedicinalverkets hantering av humanbiologiskt material

SFS 2023:281

Publicerad
den 23 maj 2023

Utfärdad den 17 maj 2023

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller vid hantering i form av bevarande, utlämnande och förstöring av humanbiologiskt material i Rättsmedicinalverkets verksamhet. I 6 § finns bestämmelser om att Rättsmedicinalverket utöver sådan hantering också får undersöka humanbiologiskt material för vissa särskilda ändamål.

Det som i denna lag föreskrivs om humanbiologiskt material gäller även material som undersöks i syfte att fastställa om det är humanbiologiskt eller inte.

2 § Med humanbiologiskt material avses mänskligt biologiskt material som har tagits från en levande eller avliden människa eller ett foster.

3 § Bestämmelser om när Rättsmedicinalverket får ta, ta emot och undersöka prover av humanbiologiskt material finns i andra författningar.

Av 1 kap. 5 a § biobankslagen (2023:38) följer att den lagen inte ska tillämpas på humanbiologiskt material som omfattas av denna lag.

Om en annan lag än biobankslagen eller en förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från denna lag, tillämpas den bestämmelsen.

Den enskildes inställning till hantering av humanbiologiskt material

4 § Humanbiologiskt material får, om inte något annat följer av 5 §, hanteras med stöd av denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen även om hanteringen strider mot inställningen hos den från vilken materialet har tagits eller, om personen är avliden, en närstående till honom eller henne.

5 § I ärenden där Rättsmedicinalverket har åtagit sig att utföra ett uppdrag på begäran av en enskild, får humanbiologiskt material hanteras med stöd av denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen endast om samtycke till hanteringen har lämnats av den från vilken materialet har tagits eller, om personen är ett barn, barnets vårdnadshavare. Om samtycket tas tillbaka, ska det humanbiologiska materialet förstöras.

Första stycket gäller inte uppdrag som har lämnats inom ramen för enskilt bedriven hälso- och sjukvård eller socialtjänst.

¹ Prop. 2022/23:82, bet. 2022/23:JuU19, rskr. 2022/23:188.

6 § Rättsmedicinalverket får, utöver sådan hantering som har stöd i andra författningar, bevara och undersöka humanbiologiskt material för följande ändamål inom myndighetens verksamhet:

1. kvalitetssäkring, utvärdering och utvecklingsarbete,
2. utbildning, och
3. forskning.

Bevarande och förstöring av humanbiologiskt material

7 § Humanbiologiskt material får inte bevaras under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med bevarandet.

Humanbiologiskt material som inte ska bevaras får förstöras.

Utlämnande av humanbiologiskt material

8 § Rättsmedicinalverket får lämna ut humanbiologiskt material endast

1. om det följer av en annan lag eller en förordning,
2. på begäran av en allmän domstol, en åklagare, Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen,
3. för en undersökning inom hälso- och sjukvården avseende en avliden person som är eller har varit föremål för en rättsmedicinsk undersökning,
4. för forskning,
5. för identifiering av en avliden person eller för gravsättning, på begäran av en utländsk myndighet,
6. om utlämnandet är nödvändigt på grund av fara för en enskilds liv eller allvarlig fara för en enskilds hälsa, eller
7. om det annars finns synnerliga skäl.

Humanbiologiskt material får lämnas ut för forskning som förutsätter godkännande enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor endast om ett sådant godkännande har lämnats.

9 § Rättsmedicinalverkets beslut enligt 8 § första stycket 2–7 får förenas med villkor.

Tillgången till humanbiologiskt material

10 § Rättsmedicinalverket ska se till att tillgången till humanbiologiskt material begränsas till det som var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Överklagande

11 § Beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Bemyndigande

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om bevarande och förstöring av humanbiologiskt material.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2023.

På regeringens vägnar

SFS 2023:281

ULF KRISTERSSON

GUNNAR STRÖMMER
(Justitiedepartementet)